

KVALITETSDEKLARATION

Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP)

Ämnesområde
Arbetsmarknad

Statistikområde
Löner och arbetskostnader

Produktkod
AM0101

Referenstid
2018 månad

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP) har som huvudsyfte att månatligen belysa såväl genomsnittlig lönenivå som dess utveckling över tiden inom privat sektor efter näringsgren uppdelat på arbetare och tjänstemän.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används främst som underlag för ekonomisk analys av löneutveckling och konjunkturbedömningar. Viktiga användare är:

- Medlingsinstitutet som har som ett av sina huvudsyften att verka för en väl fungerande lönebildning i Sverige. Detta bygger på att den internationellt konkurrensutsatta branschen är normerande. Det betyder att löneutvecklingen inom industrin ska vara en norm för den övriga arbetsmarknaden och att löneutvecklingen anpassas till Sveriges viktigaste konkurrentländer. Konjunkturlönestatistiken är viktig källa för att belysa löneutvecklingen.
- Konjunkturinstitutet som använder konjunkturlönestatistiken för sina makroekonomiska analyser.
- Riksbanken som använder konjunkturlönestatistiken för sina löpande prognoser över löneutvecklingen i den svenska ekonomin.
- SCB som använder statistiken som underlag till annan statistik. I nationalräkenskaperna används konjunkturlönestatistiken för beräkning av arbetsinsats. Information används även vid fastprisberäkningarna av produktionsvärdet i konsumtions- och produktionsberäkningarna. En annan användning av konjunkturlönestatistiken är framtagandet av labour cost index (LCI) och arbetskostnadsindex (AKI).
- Eurostat som använder delar av konjunkturlönestatistiken som underlag vid framställningen av konjunkturstatistik på europeisk nivå (short-term business statistics, STS).
- Allmänheten som har ett utbrett intresse av lönenivåer, löneutveckling och lönespridning.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna som redovisas i KLP är genomsnittlig månadslön för tjänstemän, genomsnittlig timlön för arbetare samt förändring av de genomsnittliga lönerna. Utöver det så redovisas för arbetare antal arbetade timmar, andel övertidstimmar och antal anställda.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen omfattar samtliga anställda inom privat sektor. Det finns två målpopulationer; en målpopulation av arbetare och en målpopulation av tjänstemän. Huruvida en anställd är arbetare respektive tjänstemän definieras efter dess fackliga löneavtalsområde. Anställda inom LO-förbundens

löneavtalsområde ska klassas som arbetare. Övriga anställda ska klassas som tjänstemän.

Med privat sektor avses i KLP aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag, enskild näringsverksamhet, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar. Även aktiebolag inom offentlig förvaltning, affärsverk samt Riksbanken ingår. Samhall exkluderas. Personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, ombordanställda eller anställda på beting ingår inte.

Observationsobjekten är företag, medan målobjekten är anställda.

1.2.2 Variabler

För arbetare utgörs de viktigaste målvariablerna, avseende en given referensmånad, av:

- Lönesumma inklusive rörliga tillägg, exklusive och inklusive övertidstillägg, samt exklusive och inklusive retroaktiv lön
- antal arbetade timmar
- antal övertidstimmar
- antal arbetare.

För tjänstemän utgörs de viktigaste målvariablerna, avseende en given referensmånad, av:

- Lönesumma exklusive och inklusive rörliga tillägg, samt exklusive och inklusive retroaktiv lön
- Antal heltidstjänster

Målvariablerna är en funktion av observationsvariablerna, och identiska med intressevariablerna. Se även bilaga 5 i dokumentet *Statistikens framställning (StaF)* som finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se/AM0101, för en uttömmande beskrivning hur målstorheterna är uppbyggda av målvariabler och hur målvariablerna är relaterade till observationsvariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

Det sammanfattande mått som förekommer i målstorheterna är summa, medelvärde samt kvot av medelvärden.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter näringsgren enligt Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007) samt efter arbetare respektive tjänstemän. För definition av personalkategori, se avsnitt 1.2.1.

Redovisningsgrupperna utgörs av avdelningsnivå, det vill säga avdelningarna B–S exklusive O. Även hela industrin utgör även en redovisningsgrupp, det vill säga B+C, medan verkstadsindustrin en annan, där huvudgrupperna 25–30 och 33 ingår.

Näringsgrenen för företaget hämtas från SCB:s företagsregister i samband med att ramen fastställs.

1.2.5 Referenstider

Referenstid är kalendermånad.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett designbaserat skattningsförfarande används i skattningarna av de statistiska målstorheterna, vilket innebär att hänsyn tas till företagets sannolikhet att bli utvalda. När bortfall förekommer, används imputering i syfte att justera för den skevhet som eventuellt i annat fall uppstår. I de fall där imputeringsunderlag saknas så görs ett antagande om att bortfallet är slumpmässigt inom stratum och rak uppräknings används. För statistiska målstorheter avseende exempelvis genomsnittliga löner redovisas osäkerhetsintervall för att försöka beskriva statistikens tillförlitlighet. Dessa publiceras månatligen i publikationsserien Statistiska meddelanden med beteckningen AM38 som finns att tillgå på SCB:s webbplats www.scb.se/AM0101.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

I november året innan referensåret dras urvalet till KLP som ett samordnat stratifierat obundet slumpmässigt urval. Rampopulationen (av företag, där arbetare och tjänstemän är anställda) utgörs av en ögonblicksbild av SCB:s register över aktiva företag inom privat sektor med minst fem anställda och med verksamhet i avdelningarna B-S exklusive O, enligt SNI 2007.

Rampopulationen stratifieras med avseende på näringsgren och storlek, där storleksmättet utgörs av antalet anställda enligt företagsregistret vid SCB i samband med fastställandet av ramen.

Stickprovsstorleken bestäms dels genom att företag med 200 eller fler anställda totalundersöks, dels genom att urvalsobjekt allokeras över strata så att precisionen, uttryckt som relativt medelfel avseende totalt antal anställda, bedöms vara tillräckligt låg per avdelning enligt SNI 2007. Stickprovsstorleken för referensåret 2018 utgörs av cirka 6 000 företag.

Eftersom inte alla företag i rampopulationen totalundersöks bidrar urvalsförfarandet till tillförlitligheten i statistiken. Det som skiljer denna källa till den totala osäkerheten från övriga, är att det görs ett försök att kontrollera urvalsosäkerhetens storlek på förhand.

Anställda vid utvalda företag totalundersöks.

2.2.2 Ramtäckning

Som beskrevs i avsnitt 2.2.1 dras ett urval av företag. Eftersom rampopulationen (av företag) framställs i november året innan referensåret, men används för respektive referensmånad, riskeras en undertäckning (i termer av företag) som tillkommit sedan ramen fastställdes. Även en övertäckning av företag riskeras, då företag av olika anledningar har upphört med sin verksamhet. Denna form av över- respektive undertäckning förmodas öka under referensåret. Täckningsbrister i termer av företag leder till täckningsbrister av anställda.

Men även om täckningsbrister i termer av företag inte förekommer, kan täckningsbrister i termer av anställda förekomma, exempelvis om inte

företagens administrativa system är korrekt uppdaterade vad gäller information om de anställda. Ett annat exempel på när täckningsbrister kan uppkomma är om given anställd (eller grupp av anställda) av företaget inkorrekt klassas som tjänsteman istället för arbetare, uppstår en undertäckning i termer av arbetare och en motsvarande övertäckning i termer av tjänstemän.

Det görs ingen justering för eventuella täckningsbrister.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna som ligger till grund för statistiken samlas huvudsakligen in via webbformulär även om andra insamlings sätt förekommer, exempelvis pappersblankett. Denna blankett samt tillhörande instruktion finns med som bilagor (bilaga 2 och 3) i dokumentationen *Statistikens framställning (StaF)* som finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se/AM0101.

Vissa företag har svårt för att redovisa variabeln övertidstillägg enligt SCB:s instruktioner. Orsaken till detta är att det i företagens löneavtal inte finns någon uppdelning av övertidsersättningen i grundlön och övertidstillägg. Detta medför att dessa företags övertidstillägg överskattas i redovisningen eftersom dessa företag istället lämnar uppgift om övertidsersättning. För att kompensera för detta använder SCB en modell som innebär att redovisat övertidstillägg reduceras med genomsnittlig grundlön för varje övertidstimme. Reduceringen genomförs när genomsnittligt övertidstillägg bedöms vara orimligt högt i förhållande till genomsnittlig grundlön på företaget.

De osäkerhetsintervall som redovisas för statistiska målstorheter fångar bland annat upp slumpmässiga mätfel.

Det har gjorts expertgranskning av mätinstrumentet, granskardebrieffing samt kognitiva intervjuer av uppgiftslämnare.

2.2.4 Bortfall

Bortfall uppkommer i undersökningen då ett företags mätvärden saknas helt (objektsbortfall) för en månad.

Det ovägda svarsbortfallet för arbetarna under 2017 var i genomsnitt 19,3 procent, vilket kan jämföras med 14,9 procent för tjänstemännen. Det storleksvägda bortfallet uppgick däremot till 7,0 för arbetare respektive 5,7 procent för tjänstemän.

För arbetarna varierade det ovägda bortfallet i januari 2018 mellan 9,1 (D) och 52,5 (M) procent, med näringsgren inom parentes. Motsvarande vägda andelar är 8 respektive 13,6 procent. För tjänstemännen varierade det ovägda bortfallet mellan 2,4 (K) och 32,4 (I) procent, med näringsgrenar inom parentes. Motsvarande vägda andelar är 0,8 respektive 10,4 procent. Information om alla näringsgrenar redovisas i *Statistiska meddelanden AM38* på SCB:s webbplats www.scb.se/AM0101.

I skattningsförfarandet görs försök för att justera för den skevhet som uppstår på grund av att det förekommer bortfall. I första hand används imputering, där senast kända variabelvärden för det aktuella företaget används. Saknas

imputeringsunderlag görs ett antagande om att objektsbortfallet är slumpmässigt inom stratum.

Det förekommer inget känt partiellt bortfall i undersökningen. Om ett företag inkommer med ofullständigt lämnade uppgifter som inte kan rättas upp så kodas hela företaget som objektsbortfall.

2.2.5 Bearbetning

Ingen manuell kodning av uppgifter görs i undersökningen. Endast ett fåtal blankettvärden stansas in manuellt. Efter det att inkomna uppgifter har granskats härleds målvariablerna med hjälp av värdena på de inlämnade observationsvariablerna.

Sammantaget antas bearbetningsfelet i undersökningen normalt sett vara litet.

2.2.6 Modellantaganden

I rampopulationen ingår företag med fem eller fler anställda, det vill säga KLP använder sig av en cut-off. Ingen justering görs i skattningsförfarandet för att en delmängd av målpopulationen inte varit föremål för direktinsamling. I och med det görs ett indirekt antagande om att dessa företag inte bidrar något till målstorheterna avseende antal anställda arbetare eller antal arbetade timmar. Detta antagande är mycket tveksamt och slutsatser avseende dessa målstorheter bör inte dras till hela målpopulationen i dessa situationer eftersom det ger en systematisk underskattning.

För statistiska målstorheter såsom kvot av två summor eller kvot av två kvoter, det vill säga genomsnittlig lön eller förändring av densamma, görs ett modellantagande om att statistikvärdet är detsamma oavsett om företag med färre än fem anställda ingår eller inte i rampopulationen. Det är troligt att detta antagande inte är uppfyllt, men förväntas inte ge en generell under- eller överskattning. Däremot är det troligt att modellantagandets påverkan på statistikens tillförlitlighet skiljer sig mellan redovisningsgrupper. Någon utredning har däremot inte gjorts.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Statistiken är preliminär i tolv månader efter den första publiceringen av statistik avseende referensmånaden. Därefter blir den slutlig.

Främsta skälet till att preliminär och slutlig statistik skiljer sig åt är att retroaktiva löner tillkommer vartefter månaderna fortlöper. Storleken på de retroaktiva löneutbetalningarna varierar beroende på när löneförhandlingar blir klara. Om löneförhandlingarna är klara i tid så betalas ingen retroaktiv lön ut. Drar löneförhandlingarna däremot ut i tiden så betalas retroaktiv lön ut och fördelas tillbaka till respektive månad.

Mindre justeringar kan också göras p.g.a. ytterligare inkomna blanketter.

Ett annat skäl är att företag som vid framställningen av preliminär statistik utgjorde svarsbortfall inkommer med efterfrågad information för en tidigare referensmånad, eller att tidigare information revideras, varvid statistiken i viss mån kan komma att påverkas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden för den första preliminära statistiken är cirka två månader efter referensmånadens slut. Undantaget är statistiken avseende januari då framställningstiden är cirka tre månader.

För den slutliga statistiken är framställningstiden ytterligare 12 månader.

3.2 Frekvens

Statistiken redovisas månatligen och uppgiftsinsamlingen startar runt den 20:onde varje referensmånad.. Sista svarsdatum infaller under den sista veckan i månaden efter referensmånaden. Vid varje publicering uppdateras den preliminära statistiken för att bli slutlig vid sista publicering avseende referensmånaden. Se även avsnitt 2.3.

3.3 Punktlighet

Statistik för 2017 publicerades i enlighet med gällande publiceringsplaner. Aktuella publiceringsplaner för 2018 års statistik finns på SCB:s webbplats.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras månatligen i publikationsserien Statistiska meddelanden med beteckningen AM38. Den finns att tillgå på SCB:s webbplats www.scb.se. Resultaten från konjunkturlönestatistiken finns även i Statistikdatabasen. Även i den månatliga skriften SCB-Indikatorer publiceras KLP resultat.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Statistiken på SCB:s webbplats www.scb.se och i det statistiska meddelandet redovisas i form av text, tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken och mikrodata beskrivs i *Statistikens framställning (StaF)*. Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (Metaplus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Nedan följer en beskrivning av de större förändringar som har genomförts i KLP sedan 1991 och som kan ha betydelse för möjligheten att jämföra statistikvärden avseende de statistiska målstorheterna för olika referenstider.

- Omläggningen från SNI 69 till SNI 92 från och med 1994 medförde stora förändringar inom vissa delbranscher men de statistiska målstorheterna är i princip direkt jämförbara avseende hela privata sektorn respektive gruv- och tillverkningsindustrin.
- Undersökningen övergick till att bli en månadsundersökning i januari 1996 och vid samma tidpunkt upphörde undersökningen av arbetare inom industrin att vara en egen undersökning.
- I redovisningen av statistik avseende referensåret 2004 övergick KLP till att redovisas enligt SNI 2002. Målstorheterna för industrin är helt jämförbara med SNI 92 på aggregerad nivå.
- Från och med januari 2008 redovisas undersökningen uppdelat efter näringsgrensindelning enligt SNI 2007. Vid omläggningen till SNI 2007 flyttade förlagsverksamhet från tillverkningsindustri till tjänstenäringsarna samt ett antal andra mindre förändringar skedde inom industrin. Trots förändringarna är de statistiska målstorheterna i princip jämförbara för industrin.
- Från och med referensåret 2012 ändras hur observationsobjekten definieras. Företag med diversifierad verksamhet av betydande storlek delas upp i flera observationsobjekt. Redovisningen sker efter observationsobjektens bransch (vid tidpunkt för ramframställan).
- Från och med januari 2015 utökades åldersavgränsningen avseende de anställda från 18–64 år till 18–66 år.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

För en given referensperiod och personalkategori (arbetare respektive tjänstemän) är det möjligt att jämföra lönenivåerna mellan näringsgrenar. Det är även möjligt att jämföra löneutvecklingen mellan de två olika personalkategorierna även om hänsyn behöver tas till att lönerevisionerna kan ske vid olika tidpunkter.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

SCB producerar motsvarande konjunkturlönestatistik för den statliga, primärkommunala och landstingskommunala sektorn, vilket redovisas i Statistiska meddelanden för respektive undersökning, serie AM. Lönebegreppen skiljer sig något mellan de olika institutionella sektorerna.

SCB producerar även årligen lönestrukturstatistik för arbetare och tjänstemän inom privat sektor (SLP). I SLP inhämtas uppgifter om de anställdas yrke och kön förutom lönevariablerna, vilket möjliggör andra typer av redovisning exempelvis efter kön respektive yrke.

Inom arbetsmarknadsområdet finns det även andra undersökningar som mäter antal anställda och arbetade timmar. Arbetskraftsundersökningarna (AKU) är en av dessa med syfte att beskriva aktuella arbetsmarknadsförhållanden för hela befolkningen. Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) är en annan källa som främst mäter förändring av antal anställda.

Vid jämförelse mellan olika undersökningar måste olikheter i begrepp, definitioner, mätmetoder och populationsavgränsningar beaktas. När löneutvecklingen mellan olika sektorer och år jämförs bör även hänsyn tas till att lönerevisioner kan ske vid olika tidpunkter.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Inga brister har noterats vad gäller den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i den offentliggjorda statistiken, säkerställs att de inte kan röjas varken direkt eller indirekt.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning. För inkomna pappersblanketter gäller en gallringsfrist på två år, enligt Medlingsinstitutets gallringsbeslut nr 45/2007.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken ([2001:99](#)). Statistiken regleras även av förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken och enligt Medlingsinstitutets föreskrifter ([SCB-FS 2012:3](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

KLP-undersökningen levererar underlag till LCI som levereras till Eurostat. SCB levererar LCI enligt Kommissionsförordning No 1216/2003 och Parlaments- och rådsförordning No 450/2003. Rapporteringen till LCI sker kvartalsvis.

SCB levererar även STS till Eurostat. STS regleras av den "Europeiska unionens rådsförordning (EG) 1165/98" Förordningen reglerar bland annat vad statistiken ska avse och dess referenstider.

F Historik

Löner för arbetare inom industrin har redovisats kvartalsvis alltsedan 1940-talet. Statistiken byggdes ut 1991 då hela den privata sektorn för arbetare och tjänstemän började undersökas. Undersökningen är en månadsundersökning sedan januari 1996.

Till följd av den statistikreform som trädde i kraft under 1990-talet flyttades ansvaret för delar av den officiella statistiken från SCB till ett flertal andra myndigheter. Från och med 2001 ansvarar Medlingsinstitutet för den officiella löne- och arbetskostnadsstatistiken. SCB har producerat statistiken på uppdrag av Medlingsinstitutet sedan dess.

G   **Kontaktuppgifter**

Statistikansvarig myndighet	Medlingsinstitutet (MI)
Statistikproducent	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP)
E-post	lonestat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)